

Prop.

Maior est authoritas d. Aug. in interpretandis Sacris scripturis, quae papa.

— a —

Maior est / authoritas d. Aug. in interpretandis Sacris scripturis quae papa et papa.

Et ad sua secunda propositionis incipiamus. Nō dubitamus illa' errorem eē, imo & erro-
rem in fide. Sapit et heresim luterana, aut (si pferens alius est a tali suspitione) illi
illi faust, dū authoritate' ecclesie in exponendis Sacris scripturis, et statuendis ijs quae sunt
de fide, ^{alio} inueniat, et minuit.

quod autē ppositio' erronea, aut potius error in fide sit, probat' quia neq' Aug. neq' quicūq' alius
privatus doctor, quāta cūq' doctrina et sanctitate polleat, habet assistentiam in fallibilem spū sanc-
ti in decenda et cōstituendo quis sensus scripturae sanctae intentus fuit a spū sancto, ut de se
patet, et receptissimū, ipse q' Aug. ad Tit. ~~in~~ his uerbis testatur. Sola scripturae libri, quae
nomina appellant', didici hunc honore' de ferre, et nullū' authore' eorū in scribendo errare aliquid
firmissime creda': ~~alio~~ alius aut ita lego, et quātalibet sanctitate doctrina q' p'ra polleant,
nō ideo unū' p'ate, quā' ipse ita senserunt vel scripserunt: et de fide est sumū' iustificem, quātalise est
et est de cathedra petri loquitur et docet ecclesiam, errare nō posse in cōstituendo, et ~~de~~ definiē-
do quis sensus tanquā certū' quis sensus intentus sit ab spū sancto in scriptura sacra, ac p'
inde quid ea de causa tanquā certū' in fide sit tenēdū': q' extra fide' est affirmare, nō p'ra
maiorē, sed et tanta' eē authoritate' Aug. in interpretandis scripturis sacris, quāta papa
et papa. (Sequentia et maior notissime sunt neq' alia in digent p'bat'one, minor
nō multis p'bat'ur.

Et. i. i. reg. illi mat. 16. Tu es petrus, et sup hanc petra' edificabo ecclesia' meam, et porta in feri
nō preualebunt ad uersus ea', et tibi dabo clauis regni caeloz. supra petra' rōne cathedra et
sumi p'fificatus sibi et successoribus ~~et~~ ibi ei p'missi et postea de facto traditi, dū ecclesia' edi-
ficauit (et de facto fuit edificata), tanquā supra ~~petra'~~ petra' firmissima, ita quod por-
ta in feri preualebere nō possent ad uersus ecclesia' ita firmata, et habet plūrimos sensus,
illius loci, et ueritatis sensus sanctorū patrum: quod si petrus et successorē nō haberent apes ^{ut facile}
uentam spūs sancti ad nō errandū' in cōstituendo ex cathedra, et quae sumi p'fifices sūt, ^{esse}
uero sensu scripturae sanctae, et inde finiendis et cōstituendis ceteris rebus quae sunt ^{causa}
de fide, ^{et} siq' nō esset sup eos rōne cathedra et sumi p'fificatus edificata ecclesia' tan ^{causa}
quā sumi ~~petra'~~ supra firmā petra', neq' ~~alio~~ adderet (tristis huius portas in feri nō fuit
ualituras ea rōne ad uersus eam. Petra. n. illa angularis ~~omni~~ qua cōstruet' ecclesia',
et caput ac pastor ecclesia' ~~est~~ christus, q' in sui discessu uisibiliter nō erat eam mode-
ratus, roscaria' petra', et uicariū caput ac pastorem reliquit ~~ipse~~ ei, qui uisibiliter
loco sui eam moderaret, et iuxta ac p'cepta ei daret, reliqua q' necessaria ei ad mi-
nistraret, cui assistentiam spūs sancti p'misit, et quā firmitate' et infalibilitate'
ex se nō habebat, ex dono ei p'misso habebat: atq' id est quod christus ibi dicit
et quod expe'diebat eē in ecclesia' sua ~~edificata~~, quā sanguine proprio fundabat, est
q' ^{est} iuxta petra', fundamentū, et caput ecclesia' p'pria uirtute' et potestate, potius nō
et reliqui successorē eius in p'fificatu', participatiōe, et loco ac uice christi, p' potestate'
et assistentiā eis collata.

20. pbat. Ex illo luc. 22. Ego rogavi pte ut no deficiat fides tua. 1. quatuor et
fuerunt fratres tui dicitur; Ex cathedra et pificatu docueritis ecclesia in te fundata
et qua ecclesia ita fuerit secuta; unde continuo subiungit. Et tu aliqua do ad forma
fratres tuos. ex auditis aut fuit Christus p sua reuerentia. illa aut ex sensu illius
loci ~~luc. 22. affirmantur~~. restant? Bonnar. in epist. ad immo. f. contra feroces dehi
abai cardis, iucius papa et marini ante annos mille circiter sexcentos in epistola
ad epis ceteros galias et his panias, Agato in epistol. que habet in. 6. p. 1. dicitur
f. et approbat. ad. 7. immo. 3. c. maior res causa de bapt. et eius effectu. quod
si sumus pifices errare possent in constituendo et emendo vero sensu scripturarum, et in alijs
rebus fidei constituendis, deficere possent fides illius qua ex cathedra et sumo pifici
catu, et qua ecclesia illi sequuta doctorem ~~et pificem~~. amplecteret.

21. ecclesia tenet stare definitiombus sumi pificis in rebus fidei, res qz amplecti cu acat hedra et
apostolica emanauit; qz quidem no minus obadientia ei debetur qua sumo sacerdoti
in veteri lege doceti ex cathedra moysi. Dent. n. 17. precipiebat deus, orto dubio
aliquo, ascendere ad sumum sacerdotem p tempore legis sententia et stare sententia illius; Ergo
qui stare no uellet sententia sumi sacerdotis, interfici; et ita auferri malu de israele,
ut audirens populus timeret, nullus qz deinceps in te mesceret supbia, et (Christ. mat.
23. tribis iudeorum et discipulis suis dicitur. sup cathedra moysi sederent scribere et ppha
risi i cura que cuqz dixerint uobis (ex cathedra scilicet illa) seruate et facite. Si q
sumus pifices errare possent in uero sensu scriptura ex cathedra et sumo pificatu
constituendo et definiendo, aut in alijs rebus fidei constituendis et definiendis, ecclesia
vniuersalis no potu errare possent, sed et errare teneret; quare cu hoc sit he
reticu, hereticu et est affirmare sumum pificem, qua talem, errare posse
in constituendo uero sensu sacre scriptura, aut in alijs rebus fidei defi
niendis.

22. ecclesia vniuersalis errare no potest in uero sensu scriptura constituendo et definiendo,
Sicut neqz in definiendis rebus fidei, et est defide, et pte ostendere: sed esto
reliqua ecclesia auctoritate sumi pificis, legitime qz, sit congregata, errare potest
in rebus fidei definiendis, nisi simul decurat definitio sumi pificis p se uel p in particula
suos legatos ex particulari instructione et ex sensu sumi pificis ad tales definitiones,
neqz reliqua ecclesia aut in, neqz reliqua ecclesia sine talibus neqz quod reliqua
ecclesia sine tali de curru definiuit. di simpliciter definitio ecclesia, et eo quod
no definiendo caput et precipua pars ecclesia ad id no de curru uerit: defectus naqz
tam precipua partis cui deus pte pte pmissit assistentiam ad no errandu et p
curus fidei in rebus definiendis - christus orauit ut no deficeret, neqz quia
soli corpus ecclesia regitur et gubernat, multu fuit ad hoc no de curru
et definitio reliquorum no de curru definitio ecclesia, salte quatenus ecclesia congre
gata tribuitur no posse errare: intelligitur n. de ecclesia no acceptata
sine capite: fit qz ut sumus pifices solus in constituendo uero sensu sacre
scriptura et in reliquis rebus fidei constituendis no possit errare, id qz
certa fide sit tenendu; qz quide a solo de curru ipsius pendet ut quod
reliqua ecclesia legitime congregata definit certu fit in fide. et his om
nibus solu in dicit p batione minus illa ppositio in principio pposita.
que ego faule pbatu. quod pphesina synodus 2a auctoritate seonis
sumi pificis fuit congregata, in ea qz pte fuerunt legati sumi pificis: et

in ipsis tradicentibus, episcopi fere omnes in ea congregati consenserunt errori dicitur co
 vi. Cuiusmodi illa ex omni sententia erraverit, damnataque sit a dicitur cal
 cedonensi actione. Et a Leone. i. Epist. 41. Et 49. Et pluribus alijs, fit
 et dicitur omni universale legitime congregatum errare possit, summo pontifici neque se neque
 per legatos suos consentire in definitione. ite dicitur dicitur calced. definitio fuit
 dicitur a Leone. i. prout de crederi de primatu constantinopolitanae sedis, cui decreto
 restiterunt legati summi pontificis et patet actione illa. Breve dicitur dicitur
 constantinopolitana sub michaeli imperatore, in quo Rodolphus et zacharias legati summi
 pontificis consenserunt michaeli et phosco contra instructionem et mandata Nicolai
 summi pontificis, dicitur dicitur fuit damnatum, et patet in epist. Nicolai ad patri
 archas metropolitans et ad reliquos episcopos. Damnatum et fuit in 8. Syn
 nodo ad. ab Adriano papa et reliquis. Breve in 6. Synodo ad.
 4. in bulla quadam ita inquit scripto sumus pontifex. Autoritate eius (legatis)
 dedimus, in quibus eius dicitur tangat in summo est, et nihil presumat augere, minu
 ere, vel mutare, sed traditione huius apostolicae sedis synecrictic enarrare. Et
 Leo. i. Epist. 4. ad pulcherrimam Augustam. Inquit, inquit, episcopi et
 basilium presbiterum dirigere per parvam, qui dicitur fuit res meas sunt eas quas accepe
 runt regulas exequatur. ite Julianus legatus summi pontificis consensit de
 finitionibus dicitur basilienfis: nullus in censetur hereticus qui definitiones illas,
 quibus in qua sumus pontifex aliquis consensit in particulari, et quas in qua
 summi pontificis voluerunt confirmare, non admittit tanquam certas infidel.
 Non autem quare non sufficiat, dicitur esse legitime congregatum, et in eo presidere
 legatum summi pontificis, atque consentire alicui definitioni, et illa sit defi
 nitio, nisi consentiat de particulari instructione et consensu summi pontificis, est,
 quod assistentia spiritu sancti summo pontifici definenti, et non legato ipsis est promissa,
 quod aut sumus pontifex non statuit aliquid in particulari, sed legatus ipsis,
 non est sumus pontifex qui definit, sed legatus. Reliquum autem dicitur sine
 consensu summi pontificis ad definiendum se aut legatum summi de consensu et parti
 culari instructione ipsis, non habet, in fallibilem assistentiam spiritus sancti.
 Et idem tantopere desideratum, et quod sumus pontifex non fuit praesent
 se ipsis dicitur, sed per legatum, illud confirmet.
 5. Dicitur generalia raro et difficile ac post longum tempus possunt congregari: sig
 solus sumus pontifex qui est caput ecclesiae errare possit in constituendo et de
 clarando vero sensu scripturae, et in alijs rebus fidei est defi
 niendis, in sufficienti praesent christus ecclesiae suae ad iudicandum et de
 finendum ea quae sunt fidei, quae non est admittendum, atque ad ostinendum
 in pace et unitate ac unitate fidei ecclesiae, quod non est admittendum.
 6. clemens. unica de summa trinitate de fide cath. approbante dicitur dicitur omni universale definitio
 dicitur. Ad sedem apostolicam pertinet declarare dubia fidei. et in dicitur est. sepe.
 45. mart. 5. saevo approbante dicitur dicitur mandat archiepiscopis episcopis dicitur et eos
 qui aliter sentiunt de rebus fidei assentit Romanae ecclesiae tanquam hereticos
 iudicent. et Leo. 10. in bulla ipsis. 3. homo dicitur post dicitur lateranense
 damnat art. 27. lutheri dicitur. Cuius est non est in manu ecclesiae aut papae
 statuere articulos fidei, et art. 28. habentem. si papa cum magna parte ecclesiae sic

81
vel sic de terminaret, et si in erroret, non esset peccati aut heresis Stravin' ad
serere, donec in concilio omnium sale alterum sit approbati, alterum reprobati. item
in concilio Complutensi a Sixto. 4. confirmato, idem natus est Petrus opinio,
sive tanquam de heresi, ^{quos asseruerit} ecclesia vobis Romana errare posse. extraneante
Sixti qua dicitur hoc et errores Petri opinioes eodem nati sunt refert Castrus
ad usus hereses verb. c. festis.

Prima vero propositio, licet ~~ta~~ aliqua sensu verum habere possit, sed si intelli-
gamur de summo pontifice, non qua talis est et qua docet ex cathedra Petri,
sed qua persona et doctor est particularis, modo ⁱⁿ iuditione et sanc-
titate inferior est Augustino. Absolute in ~~ta~~ lata, male sonat, pia
que aures offendit, inuenientur profertur, et heresim dabit, maxime his tempo-
ribus, in quibus circa auctoritate summi pontificis et ecclesie in rebus fidei
definiendis sunt tot hereses, et in quibus ad versus auctoritate ecclesie
sancti tribuitur Aug. Et alij doctoribus sacris. Eximijstantijs
in ~~ta~~ sone propositio illa amittere possit illi saporem, ^{et esse possit}
et illi auerent.

Secundo principaliter probat errorem eum in fide quod dicitur secunda propositio.
quod de fide est summi pontificis, quatenus, et ut ex cathedra summi pontificis
tunc docet, auctoritate habere a Christo, et declarandi uerum sensum scripturae
et sanctorum, et quod in parte de errore de dubia fidei, an ceteri, et Aug. et
quicunque alij ^{particulares de ecclesia} stant tenentur ea in parte, et quibus cuius aliqua alia dubia
fidei declarauerit et confirmet; et licet aliqui doctores catholici prope
asseruerint summi pontificem ~~errare aliquo~~ qua talem errare aliquo posse
in rebus fidei definiendis et declarandis, nullus in hoc negauit auctori-
tate habere a Christo ~~in declarandis, an ceteri de ecclesia~~ hanc et minus quod
habet a Christo. Sup omnes particulares ecclesias, et sup omnes particula-
res qui sunt de ecclesia: ^{hoc autem} auctoritas longe superior est
ea qua habet Aug. ^{in exponendis scripturis sacris} et deest patet: et error est in fide ^{et non potest} affirmare
auctoritate Augustini in exponendis scripturis maiorem et auctoritate
pape qua papa, sed et eae equalis. Sola maius probatione indiget.
que licet ⁱⁿ iudicentur patet ex omnibus ijs que adducta sunt in ^{et} prima
ratione minoris precedentis ~~et~~ ueris, praecipue probat ex clement. unica
citata de summa tri. et fide catho. ubi sacro approbante concilio omnium
sali dicitur, ad sede apostolica proinde declarare dubia fidei. Et in concilio
florent. in literis sanctae unionis. Ex eodem sensu latinus et grecus ita definitum est. Defi-
nimus sancta apostolica sede, et romana pontifice in omni uerbo ubi tenere firmari, et
ipsi pontificem romanum successor et beati Petri Principis apostolorum et uerum christi uica-
rium, totiusque ecclesie caput et omnium christianorum patre ac doctore existere, et ipsi
in beato Petro pasce di regendi, et gubernandi omnium sale ecclesiam a domino nostro Iesu
christo plena potestatem ueritatem ce. ^{ubi in re alio dicitur, ubi illud. Doctore.} et in concilio later. sub mno. J. C. damnamus
de summa tri. et fide catho. de romana ecclesia dicitur, que disponente domino concilio
fidelium mater est et magistra. et idem dicitur in concilio Lugdu. sub Greg. 10. c. fi.

de summa vni. et fide catho. lib. 6. et in dicit. lugda. sub anno. 4. c. i. de
 homi. lib. 6. Et in dicitis cōtra. sess. 8. damnatus est art. 41. in qua se
 rebat. nō est de necessitate salutis credere Romana' Ecclesia' et suprema' inter alias Ecclesias.
 Et in dicitis Widen. sessione 7. cans. 3. de baptimo. et sess. 19. c. 3. et sess. 22. c. 8. ac alibi
 Ecclesia romana omnium Ecclesiarum mater et magistra dicitur. In cuius rei confirmatione
 dicitur generalia decretis patribus episcopis concilio a summo pontifice confirmata sunt.
 et Niceni. calcido. Wideni. et alias. ~~et summa et principalia~~ ^{et summa et principalia} ~~et de militaria~~ ^{et de militaria} testa.
 huiusmodi Lug. epis. 90. et 91. et Cartagine sess. 3. et 4. confirmavit Zosimus, et the
 sense dicitur. Et in dicitis Niceno hic canō definitus fuit. Omnes episcopi
 et in dicitis in grauioribus causis libere apud publicam appellent sedem, atq; ad eam
 quasi ad matrem fugiant, cuius dispositioni omnes maiores Ecclesiasticas causas
 antiqua apostolice auctoritas reseruat. Et licet hic canō nō habeat in exempli
 plaribus modis, vultus in. 3. in epistol. contra orientales per Athanasio p. c. 2. et
 3. illi refert. et c. 29. Iuse Iurando affirmat in sermone Romano sedis haberi
 longū esset recētere varia alia testimonia dicitur, et de creatura episcopis laicis
 summi pontificis, atq; sanctis patrum hanc in parte, que breuitatis causa omitti
 mus.

Prima et propositio, licet aliquo sensu uerū habere possit: si intelligat
 de summo pontifice, nō qua talis est et qui docet ex cathedra petri, sed qua
 persona et doctor est particularis (modo in conditione et sanctitate infe
 rior est Augustinus) absolute in gloria, male sonat, bias aures offendit,
 irreuerenter se ferunt, et heresim sapit, maxime hi temporibus in quibus cir
 ca auctoritatem summi pontificis et ecclesie in rebus fidei deprimendis sunt huiusmodi
 ses, et in quibus aduersus auctoritate' ecclesie et summi pontificis tantum in dicitur
 Augustinus et alijs doctoribus sacris. Episcopi constantis in persona. Propositio illa
 amittere possit illi saporem: tales et ceperent. Et illi auerent.

[Faint, illegible handwriting covering the upper portion of the page]

*Le Livre de la
maître de la bibliothèque
ca. 1500
in 8vo. n. 15*